

AKTIVNOSTI CENTRA ZA ISTRAŽIVANJE MODERNE I SAVREMENE HISTORIJE TUZLA U 2019. GODINI ACTIVITIES OF CENTER FOR RESEARCH OF MODERN AND CONTEMPORARY HISTORY TUZLA IN 2019.

U toku 2019. godine Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla (CIMOSHIS Tuzla) je djelovalo u skladu sa utvrđenim planom i programom. U skladu sa navedenim realizovani su brojni, stručni, naučni i kulturni sadržaji, od izložbi, izdavačke djelatnosti, promocija knjiga, organizacije i realizacije stručnih i naučnih skupova, okruglih stolova, debata, obilježavanje značajnih datuma.

Realizacija naučnih skupova:

U toku 2019. godine CIMOSHIS Tuzla je skladu sa Programom rada za 2019. godinu, pripremilo i realizovalo slijedeće Programom rada planirane naučne skupove:

1. Međunarodna naučna konferencija *Migracije i njihov utjecaj na društvena i privredna kretanja na širem području Brčkog od početka XVII do kraja XX stoljeća*, Brčko, 13. i 14. septembra 2019. godine
2. Okrugli sto *Značaj Drugog korpusa Armije Republike Bosne i Hercegovine u odbrani Republike Bosne i Hercegovine u periodu 1992-1995*, Tuzla, 24. septembar 2019. godine
3. Organizacija *Naučne manifestacije „Historijski pogledi 2“* u okviru koje je održana Međunarodna naučna konferencija *Bosna i Hercegovina u srpskim i hrvatskim koncepcijama od početka XIX stoljeća do 2019. godine*, Tuzla, 8. i 9. novembar 2019. godine.

Međunarodna naučna konferencija Migracije i njihov utjecaj na društvena i privredna kretanja na širem području Brčkog od početka XVII do kraja XX stoljeća

Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla u saradnji sa Udruženjem građana porijeklom iz Sandžaka Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, 13. i 14. septembra 2019. godine u Brčkom, održali su Međunarodnu naučnu konferenciju “Migracije i njihov uticaj na društvena i privredna kretanja na širem području Brčkog od početka XVII do kraja XX stoljeća”.

Konferencija je održana u Konferencijskoj Sali Skupštine Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Pokrovitelji konferencije bili su Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i Skupština Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Medijski

pokrovitelj konferencije bili su: Posavina TV, HIT TV i BDC TV. Učesnici naučne konferencije bili su historičari i drugi naučnici iz Bosne i Hercegovine i zemalja okruženja.

Svečano otvorenje konferencije je počelo 13. septembra 2019. godine u 17 sati. U svečanom otvorenju konferencije, prisutnima se obratio predsjednik Naučno-organizacionog odbora prof. dr. Izet Šabotić gdje je naglasio značaj migracija za područje Brčkog iz razloga što je ovaj prostor historijski vezan za pojavu i proces migracija. *Brčko svoj nastanak i razvitak u prošlosti, veže za proces migracija, jer su ljudi sa ovih prostora dolazili, donosili i puno toga ovdje ugradili. Također, odavde su i odlazili, te na druge prostore mnogo toga odnosili i ugrađivali. Dalje je istakao: da bi se razumjeli društveni i privredni procesi, potrebno je u dovoljnoj mjeri, rezumjeti proces migracija koji na području Brčkog traje još od početka 18. stoljeća. Bilo koja priča o bilo kom pitanju, ne samo historijskom, nego i sociološkom, ekonomskom i političkom, neće nam, bez poznavanja migracija, dati jasnu sliku o ukupnom stanju i prilikama na ovom prostoru.*

Nakon izlaganja predsjednika Naučno-organizacionog odbora, pozdravnu riječ je uputio i predsjednik Skupštine Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Esed Kadrić, gdje je istakao: *Kao aktuelni čelni čovjek skupštine ... lično ću se potruditi da dam što veći doprinos kreiranju osmišljenijeg institucionalnog odnosa prema istraživanju, dokumentovanju i produkciji pisane građe o raznim segmentima brčanske prošlosti...*, potom se obratio i predstavnik Udruženja građana porijeklom iz Sandžaka Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Ismet Dedeić, gdje je istakao: *Cilj ove prve naučne konferencije o migracijama u Brčkom je potreba da se na naučnim osnovama, utvrde demografska kretanja koja će doprinijeti boljem međusobnom upoznavanju i poštovanju. Dalje je istakao: Poznato je da je grad Brčko mjesto gdje se često dolazilo i odlazilo, te je struktura lokalnog stanovništva vrlo heterogena. Svi smo mi ovdje sa sobom nešto donijeli i to je postalo jedno zajedničko dobro Brčkog. Uprkos tome se, ipak nedovoljno poznajemo i sa aspekta nauke, a to će nam, između ostalog pomoći, da se mnogo više poštujemo. Po riječima Ismeta Dedeića, Brčko ima višak historije, a manjak zapisa o sebi. Mislim da je ovo put da se, na naučnim osnovama, počne istraživati, ne samo ova, nego i sve druge oblasti. Ovaj skup bi trebalo da pokrene inicijativu da se, ovako ozbiljne teme, prestanu svoditi na amaterske rasprave, nego da se mora formirati institucija koja će se baviti ovakvim pitanjima.*

Međunarodnoj naučnoj konferenciji o migracijama, prvi put organizovanoj u Brčko distriktu, prisustvovali su, predstavnici lokalne vlasti, čelnici vjerskih i kulturnih organizacija i građani.

Nakon svečanog otvorenja Međunarodne naučne konferencije i uvodnog izlaganja i pozdrava predstavnika vlasti, gostiju i učesnika, planirana problematika Međunarodne naučne konferencije je realizovana u okviru četiri (IV) sesije, gdje je ukupno 22 učesnika iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Bugarske i Turske predstavilo svoje rezultate istraživanja na temu migracija u Brčkom i to:

I sesija

1. Dr. sc. Ramiza SMAJIĆ, Institut za historiju Univerziteta u Sarajevu (Bosna i Hercegovina), *Brčko i okolina kao tranzitni prostor u nekoliko decenija nakon Bečkog rata*;
2. Dr. sc. Filip ŠKILJAN, Institut za migracije i narodnosti Zagreb (Hrvatska), *Bošnjaci/Muslimani u Gunji od doseljavanja do današnjih dana*;
3. Dr. sc. Marijan PREMOVIĆ, Filozofski fakultet Univerziteta Crna Gora (Crna Gora), *Doseljavanje crnogorskog stanovništva na prostor sjeveroistočne Bosne, s posebnim osvrtom na Brčko u XVII i XVIII stoljeću*;
4. Mr. sc. Mirza ČEHAJIĆ, Pedagoški zavod Zenica (Bosna i Hercegovina), *Stanovništvo Bosanske Posavine pod osmanskom vlašću*;
5. Prof. dr. Redžep ŠKRIJELJ, Državni univerzitet Novi Pazar (Srbija), *Bosanski muhadžeri Kosovskog vilajeta u osmanlijskim izvorima*.

II sesija

1. Mr. sc. Bayram ŞEN, Bogazici University/EHESS (Turska/Francuska), *Pripovijesti povratnika: bosanski emigranti u Osmanskom carstvu*;
2. Prof. dr. Senaid HADŽIĆ, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli (Bosna i Hercegovina), *Uticaj migracija na demografsku i konfensionalnu strukturu stanovništva Brčkog krajem 19. i početkom 20. stoljeća*;
3. Emir MUSIĆ, Brčko distrikt (Bosna i Hercegovina), *Doprinos Alijage Kučukalića razvoju Brčkog*;
4. Mr. sc. Omer ZULIĆ, Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla (Bosna i Hercegovina), *Uticaj migracija na kulturne prilike u Brčkom u periodu austrougarske uprave*;
5. Prof. dr. Izet ŠABOTIĆ, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli (Bosna i Hercegovina) *Doseljavanje Hercegovaca na područje Brčkog poslije Prvog svjetskog rata*;
6. Akademik Prof. dr. Šerbo RASTODER, Univerzitet Crne Gore, Crnogorska akademija nauka (Crna Gora), *Izbjeglice iz Šahovića 1924. godine i njihov dolazak u Brčko*;
7. Prof. dr. Miroslav DODEROVIĆ, Univerzitet Crna Gora-Studijski program za geografiju (Crna Gora), *Naseljavanje Bosne i Hercegovine za vrijeme Austro-Ugarske okupacije, s posebnim osvrtom na prostor Brčkog*.

III sesija

1. Dr. Mariyana STAMOVA, Institut balkanistike s Centra za trakologiju kod Bugarske akademije nauka, Sofija (Bugarska), *Dinamika migracionih procesa u jugoslovenskoj i u nezavisnoj Republici Makedoniji (istorije i sadašnjosti)*;

2. Prof. dr. Sead SELIMOVIĆ, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli (Bosna i Hercegovina), *Uticaj migracija na etničku i vjersku strukturu stanovništva Brčkog u socijalističkom periodu (1945-1991)*;
3. Enes PAŠALIĆ, prof, Brčko distrikt (Bosna i Hercegovina), *Kultura sjećanje na prisilne migracije na području Brčkog*;
4. Mr. Jasmin JAJČEVIĆ, Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla (Bosna i Hercegovina), *Demografske promjene na području Brčkog u svjetlu novih popisa stanovništva*;
5. Mr. sc. Esko MURATOVIĆ, JU Gimnazija „Stojan Cerović“ Nikšić (Crna Gora), *Muhadžerska etika sabura – primjer muhadžera Brčkog*.

<p>Organizatori:</p> <p>CENTAR ZA ISTRAŽIVANJE MODERNE I SAVREMENE HISTORIJE TUZLA</p> <p>UDRUŽENJE GRAĐANA PORIJEKLOM IZ SANDZAKA BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE</p> <p>Tel: 061-888-254; 061-869-754</p> <p>Email: cimovsh@gmail.com</p> <p>MEĐUNARODNA NAUČNA KONFERENCIJA:</p> <p><i>MIGRACIJE I NJIHOV UTICAJ NA DRUŠTVENA I PRIVREDNA KRETANJA NA ŠIREM PODRUČJU BRČKOG OD POČETKA XVII DO KRAJA XX STOLJEĆA</i></p> <p>Brčko, 13 – 14. septembar 2019. godine</p> <p>Pokrovitelji:</p> <p>Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine Skupština Brčko distrikta Bosne i Hercegovine</p> <p>Medijski pokrovitelji:</p> <p>Posrekska TV, RTV HIT i BDC TV</p> 	<p>PROGRAM</p> <p>Petak, 13. 9. 2019. godine</p> <p>17:00 – 18:00 h (Konferencijska sala Skupštine „Brčko distrikta“)</p> <p>Svečano otvaranje Međunarodne naučne konferencije „Migracije i njihov uticaj na društvena i privredna kretanja na širem području Brčkog od početka XVII do kraja XX stoljeća“</p> <p>****</p> <p>Podravnica riječi i uvodno izlaganje Predsjednika Naučno-organizacionog odbora Međunarodne naučne konferencije</p> <p>****</p> <p>Podravnica riječi Gradonačelnika Brčko distrikta Bosne i Hercegovine</p> <p>****</p> <p>Podravnica riječi Predsjednika Skupštine Brčko distrikta Bosne i Hercegovine</p> <p>****</p> <p>Podravnica riječi predstavnika Udruženja građana porijeklom iz Sandžaka Brčko distrikta BiH</p> <p>****</p> <p>Podravnica gostiju i učesnika</p> <p>****</p> <p>Kafe pauza</p> <p>18:00–19:30 h (I sesija)</p> <p>Dr. sc. Ramiza SMAJIĆ Institut za historiju Univerziteta u Sarajevu (Bosna i Hercegovina) Brčko i okolina kao tranzitni prostor u nekoliko decenija nakon Bečkog rata</p> <p>Dr. sc. Filip SKILJAN Institut za migracije i narodnosti Zagreb (Hrvatska) Bošnjački/Muslimani u Gunji od doseljavanja do danasnjih dana</p>	<p>Dr. sc. Marijan PREMOVIĆ Filozofski fakultet Univerziteta Crna Gora (Crna Gora) Doseljavanje erotskog stanovništva na prostor sjeveroistočne Bosne, s posebnim osvrtom na Bečko u XVII i XVIII stoljeću</p> <p>Me. sc. Mirza ČEHAJIĆ Pedagoški zavod Zenica (Bosna i Hercegovina) Stanovništvo Bosanske Posavine pod osmanskom vlašću</p> <p>Prof. dr. Bećko SKRIJEHL Dizajnirao univerzitet Novi Pazar (Srbija) Bosanski muhadžeri Kosovskog vjajeta u osmanlijskim izvorima</p> <p>****</p> <p>Diskusija</p> <p>****</p> <p>Zajednička večera od 19:30 h.</p> <p>Subota, 14. 9. 2019. godine (Konferencijska sala Skupštine „Brčko distrikta“)</p> <p>9:00-10:30 h (II sesija)</p> <p>Prof. dr. Senad HADŽIĆ Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli (Bosna i Hercegovina) Uticaj migracija na demografsku i konfesionalna strukturu stanovništva Brčkog krajem 19 i početkom 20. stoljeća</p> <p>Me. sc. Bayram SEN Bogačići Univerzitet EHESS (Turska/Francuska) Pripovijest posvornika: bosanski emigranti u Osmanskom carstvu</p> <p>Me. sc. Omer ZULJIĆ Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla (Bosna i Hercegovina) Uticaj migracija na kulturne prilike u Bečkom u periodu austrougarske uprave</p>
--	--	--

Prilog 1. Program Međunarodne naučne konferencije *Migracije i njihov utjecaj na društvena i privredna kretanja na širem području Brčkog od početka XVII do kraja XX stoljeća*, Brčko, 13. i 14. septembra 2019. godine.

IV sesija

1. Prof. dr. Mirsad KUNIĆ, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli (Bosna i Hercegovina), *Migracijski narativi u usmenoj tradiciji Velinog Sela*;
2. Mr. sc. Sait ŠABOTIĆ, Filozofski fakultet Univerziteta Crna Gora (Crna Gora), *Uticaj muhadžerskih kretanja na iskre duha Bošnjaka u novim sredinama u vremenu do Balkanskih ratova sa osvrtom na Brčko*;
3. Ismet DEDEIĆ, Brčko distrikt (Bosna i Hercegovina), *Jevreji Brčkog*;

4. Đuro TANKOSIĆ, Brčko distrikt (Bosna i Hercegovina), *Cincari (Armani) i Karavlasli na području Brčkog*;
5. Kašmir RIBIĆ, Brčko distrikt (Bosna i Hercegovina), *Romi u Brčkom*.

Međunarodna naučna konferencija, po ozbiljnosti i širini postavljanja problema doseljavanja i iseljavanja sa ovih prostora, predstavlja dosada najvažniji intelektualni poduhvat ove sredine od osnivanja Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine. Zadatak koji je organizator sebi postavio bio je da, koristeći savremene metodologije oslobođene ideološkog imperativa koja je pratila prethodni pokušaj, sistematizuje dosadašnja znanja o prošlosti Brčkog i uzevši migracije kao polazišni orijentir, pođe korak dalje u odnosu na zasada jednu jedinu ozbiljniju publikaciju o prošlosti ovog grada „Brčko i okolina u radničkom pokretu i NOB-u“. Migracije nisu slučajno izabrane da budu stožerna tačka za novu preispitivanje historijskih tokova ove sredine, jer one su imale ne značajan, već odlučujući uticaj na cjelokupni razvoj ovih krajeva.

Na bazi do sada poznatih izvora, stavljaajući dakle migracije kao odlučujući faktor u svakom segmentu svijeta života ove sredine, u nekoliko radova, posebno domaćih autora, otvorena su po prvi put neka teška i mučna pitanja o historiji mentaliteta ove sredine i bar na nivou korelacija učinjen je pokušaj da se dovedu u vezu ciklične demografske tektonske promjene etničke i nacionalne strukture i relativne zatvorenosti ove sredine kao i niza negativnih činjenica: da Brčko u proteklih tri stoljeća nije stvorilo autentično građanstvo, da i najstarije „domaća“ porodična stabla ne idu dalje od 150-tak godina unazad, da Brčko u duhovnoj u kulturnom naslijeđu Bosne i Hercegovine dao manje nego gradovi slične veličine i značaja, i posebno da Brčko u poređenju sa istim ima nedopustivo zapuštene institucije koje se bave kulturno historijskim pamćenjem, što nije garantom da se isto očuva za nadolazeća pokoljena.

Na tom planu neophodni su određeni zaokreti, prije svega onih koji odlučuju o sudbini ovoga dijela Bosne i Hercegovine u smislu snažnije institucionalne brige za onim što se zove pamćenje ovoga kraja. Institualizacija podrazumijeva osnivanje posebne naučno-stručne ustanove koja bi bila nosiocem aktivnosti kao garantom da se prošlosti ovog grada priđe na bazi historije kao nauke, a ne sa ciljem da se produciraju ideološki pristupi sa različitim svojatanjima. Ova međunarodna naučna konferencija je bila na tom fonu, poštujuću prepoznatljive metodološke i naučne uzuse, te je upravo zbog toga u potpunosti ispunila svoj zadatak. Svi učesnici koji su prezentovali svoje radove ukazali su na nepremostiv i nedopustiv nedostatak arhivske građe. Za potpuniju i tačniju sliku potrebni su novi arhivski izvori koji leže razbacani od Tuzle, Sarajevu, Beograda, Osijeka do Bugarske, Turske, Mađarske, Austrije itd. Ovo se opet neće moći uraditi bez snažne političke podrške institucijama, poput: Muzeja grada, Zavičajne zbirke, te posebno Arhiva grada.

Na kraju konferencije uslijedila je diskusija i zaključci. Čast da zatvori konferenciju pripala je prof. dr. Seadu Selimoviću, izvršnom direktoru Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla,

Međunarodna naučna konferencija “Migracije i njihov uticaj na društvena i privredna kretanja na širem području Brčkog od početka XVII do kraja XX stoljeća“ u potpunosti je opravdala očekivanja jer je većina priloga, koristeći suvremenu metodologiju, oslobođena natruha ideologija, uspjela da sistematizira, naučno valorizira i sintetizira dosadašnja saznanja o prošlosti Brčkog, prije svega o migracijama i demografskim kretanjima na ovim prostorima.

Jedan broj naučnih radova je donio nova saznanja o prošlosti Brčkog, prije svega o porijeklu i kulturi nacionalnih manjina i drugih marginalnih grupa na prostoru Brčkog. No, svaka ozbiljna analiza dosadašnjih saznanja o prošlosti Brčkog pokazuje da Brčko i brčansko institucionalno kolektivno sjećanje tradicionalno pati od zaborava sopstvene prošlosti. Brčko nema elementarno ozbiljnih istraživanja o sopstvenoj historiji, migracijama i demografskim kretanjima pa onda ni o sintetičkom historijskom uvidu u ekonomska, socijalna, kulturna i politička kretanja na ovim prostorima. Evidentan je nedostatak historijskih izvora, adekvatno arhiviranje, konzerviranje, digitaliziranje postojećih historijskih izvora, koji bi se učinili javno dostupnim, a posebno jedno multidisciplinarno istraživanje o prošlosti Brčkog u formi jedne monografije.

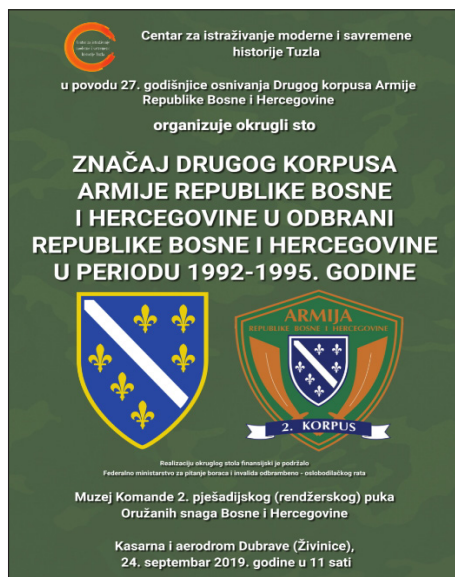
Značaj Drugog korpusa Armije Republike Bosne i Hercegovine u odbrani Republike Bosne i Hercegovine u periodu 1992-1995. godine

Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla uspješno je realizovalo okrugli sto „Značaj Drugog korpusa ARBiH u odbrani Republike Bosne i Hercegovine u periodu 1992-1995. godine“ Okrugli sto je održan u Tuzli 24. septembra 2019. godine, sa početkom u 11 sati u Tuzli (Hotel Tuzla-sala za sastanke), u povodu 27. godišnjice od osnivanja Drugog korpusa ARBiH. Važno je napomenuti da je organizator prvobitno realizaciju okruglog stola planirao da održi u Muzeju Komande 2. pješadijskog (rendžerskog) puka Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, u kasarni i aerodromu Dubrave (Živinice), međutim, uslijed nepredviđenih okolnosti koje je 2. pješadijski (rendžerski) puk imao, organizator je navedeni okrugli sto održao u Tuzli.

Osnivanjem Drugog kopusa ARBiH učinjen je značajan iskorak ka zaustavljanju agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu i sprečavanju agresora da ostvari zacrtane velikodržavne ciljeve, sadržane u agresiji Bosne i Hercegovine. Zbog nemjerljivog doprinosa kojeg je dao Drugi korpus u odbrani od agresije neophodna je bila veća naučna i svaka druga pažnja o ovom važnom historijskom pitanju, kako bi se ukazalo na značaj i ulogu Drugog korpusa u odbrani Republike Bosne i Hercegovine.

Realizaciju okruglog stola finansijski je podržalo Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida odbrambeno-oslobodilaškog rata.

Kroz okrugli sto izlagači su podsjetili na okolnosti i značaj Drugog korpusa u odbrani Republike Bosne i Hercegovine. U uvodnom dijelu učesnike okruglog stola je pozdravio prof. dr. Sead Selimović, izvršni direktor Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla, sa izlaganjem na temu: *Značaj Drugog korpusa ARBiH u odbrani Republike Bosne i Hercegovine u periodu 1992-1995. godine.*

Prilog 2. Plakat Okruglog stola
"Značaj Drugog korpusa Armije
Republike Bosne i Hercegovine
u periodu 1992-1995. godine

Pred gostima, kolegama i studentima, devet izlagača dalo je kratak osvrt na značaj Drugog korpusa ARBiH. Okrugli sto je zamišljen kao obostrana diskusija između učesnika, te je organizator u tom cilju kontaktirao tadašnje predstavnike vojne, civilne, političke, policijske strukture da uzmu učešće u radu okruglog stola, pored ovih učesnika sa historijske odnosno naučne strane, učešće su uzeli dva istaknuta naučnika ispred Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla, koji su ujedno i autori monografije Drugi korpus ARBiH 1992-1995.

U radnom dijelu okruglog stola učešće je uzelo devet izlagača koji su kroz svoja izlaganja i sjećanja, ukazali na značaj Drugog korpusa ARBiH, i okolnostima u kojima je nastao i djelovao, naravno svako iz svog ugla posmatranja. Izlagači su bili slijedeći:

- Prof. dr. Sead Selimović, Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla.
- General Hazim Šadić,
- General Vahid Karavelić,
- Prof. dr. Salih Kulenović,
- dr. sc. Izet Hadžić,
- mr. sc. Selim Bešlagić,
- mr. sc. Mehmed Bajrić,
- Mehmed Žilić.
- Prof. dr. Izet Šabotić, Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla.

Moderator okruglog stola bio je mr. sc. Omer Zulić, član Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla.

Kako je istaknuto tom prilikom, značaj Drugog korpusa u posljednjem ratu je ogroman, ali mu se ne pridaje dovoljno pažnje. Podsjetili su da je Drugi korpus odbranio najveću teritoriju Bosne i Hercegovine, da je imao najveći broj boraca i da je iznjedrio 3 heroja. U historiografiji do sada nije dobio adekvatnu pažnju, zbog čega je značaj održavanja okruglog stola poseban. Pored toga, učesnici smatraju da je potrebno činjenice iz prošlog rata prenositi i mlađim generacijama, učenicima osnovnih i srednjih škola, kao i studentima, jer se u nastavnim planovima i programima poklanja nedovoljno pažnje tom periodu.

Prilog 3. Detalj sa Okruglog stola "Značaj Drugog korpusa ARBiH u odbrani Republike Bosne i Hercegovine u periodu 1992-1995. godine".

U konačnici svrha održavanja okruglog stola bila je da se ne zaborave važni datumi koji su obilježili historiju Bosne i Hercegovine, a sve u cilju da se podigne svijest široj društvenoj zajednici i posveti značajna pažnja ovom važnom segmentu historije Bosne i Hercegovine. Opravdanost se ogleda u činjenici da se uz pomoć organiziranja ovakvih okruglih stolova animira šira društvena zajednica, stručna, naučna i kulturna javnost, te razvija svijesti kod studenata i građana, odnosno šire društvene zajednice o značaju obilježavanja historijskih datuma koji su važni za očuvanje historijske posebnosti Bosne i Hercegovine. U konačnici okrugli sto je opravdao očekivanja organizatora, učesnika i gostiju, a za naredni period je najavljena realizacija i drugih sličnih projekata.

Naučna manifestacija „Historijski pogledi 2“ u okviru koje je održana Međunarodna naučna konferencija Bosna i Hercegovina u srpskim i hrvatskim koncepcijama od početka XIX stoljeća do 2019. godine

Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla je 8. i 9. novembra 2019. godinu održao Naučnu manifestaciju “Historijski pogledi 2” u okviru koje je realizirana Naučna konferencija pod nazivom „Bosna i Hercegovina u srpskim i hrvatskim koncepcijama od početka XIX stoljeća do 2019“. Ista je održana 8 i 9. novembra 2019. godine u Kongresnoj Sali Hotela „Minero-Rudar“ u Tuzli. Naučna konferencija je održana s ciljem podsjećanja na utjecaj srpske i hrvatske politike u Bosni i Hercegovini, kroz pojavu veliko (nacionalnih) ideja od strane prosvjetitelja i Srbije i Hrvatske počev od XIX stoljeća do 2019. godine. Srpska i hrvatska politika ima svoj utjecaj u svim sferama političkog, društvenog, privrednog i kulturnog života Bosne i Hercegovine, osobito kroz vječitu pretenziju na zaposjedanje područja Bosne i Hercegovine i smatranje da je Bosna i Hercegovina srpska odnosno hrvatska zemlja. Svi ovi događaji i procesi u kojima je srpska i hrvatska politika imala utjecaja imali su velikog utjecaja na cjelokupan privredni, društveni, politički, kulturni i prosvjetni život u Bosni i Hercegovini.

Realizaciju Naučne manifestacije “Historijski pogledi 2”, finansijski je podržalo Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, kao i sponzor BH Telecom. Medijski pokrovitelj Naučne manifestacije bila je Radio televizija Tuzlanskog kantona. Finansijsku podršku u izdavanju drugog broja časopisa *Historijski pogledi* pružilo je Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke i Fondacija za izdavaštvo iz Sarajeva.

Riječ je o naučnoj konferenciji visokog nivoa na kojem je učešće, pored naučnika iz Bosne i Hercegovine, uzeli i naučnici iz europskih zemalja. Da je riječ o veoma ozbiljnom naučnom sadržaju edukativnog karaktera najbolje potvrđuju broj učesnika na naučnoj konferenciji 18 (osamnaest).

Prije početka naučne konferencije prisutnima se obratio prof. dr. Sead Selimović, izvršni direktor CIMOSHIS-a i predsjednik Naučno-organizacionog odbora. Moderator konferencije bila je Hatidža Fetahagić. Na početku je održana je i promocija drugog broja časopisa *Historijski pogledi* čiji je izdavač Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla. Promotori su bili: dr. sc. Senija Milišić, prof. dr. Adnan Velagić i prof. dr. Sead Selimović.

Planirana problematika koja je prezentovana na naučnoj konferenciji bila je podijeljena u tri sesije:

I sesija

1. Dr. sc. Senija MILIŠIĆ, Institut za historiju Univerziteta u Sarajevu (Bosna i Hercegovina), *O međunarodnom i državnom položaju Bosne i Hercegovine i ostrva Kipra u djelu Gligorija Geršića;*

2. Prof. dr. Izet ŠABOTIĆ, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli (Bosna i Hercegovina), *Velikosrpska nacionalna politika u vrijeme Velike istočne krize (1875-1878)*;
3. Prof. dr. Senaid HADŽIĆ, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli (Bosna i Hercegovina), *Hrvatski sabor o Bosni i Hercegovini krajem 19. i početkom 21. stoljeća*;
4. Mr. sc. Omer ZULIĆ, Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla (Bosna i Hercegovina), *Refleksije nacionalnih odnosa u oblasti kulture u Tuzli i okolini u austrougarskom periodu*;
5. Prof. dr. Sead SELIMOVIĆ, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli (Bosna i Hercegovina), *Bosna i Hercegovina u koncepcijama Narodne radikalne stranke za vrijeme Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca*.

II sesija

1. Mr. sc. Mirza ČEHAJIĆ, Pedagoški zavod Zenica (Bosna i Hercegovina), *Srpska i hrvatska velikodržavna politika i odnos prema Bosni i Hercegovini na primjeru udžbenika historije*;
2. Mr. sc. Esaf LEVIĆ, Služba za arhiv Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Bosna i Hercegovina), *Presuda Agrarnog delegata u Brčkom br. 2488/29*;

Prilog 4. Detalj sa Naučne manifestacije "Historijski pogledi 2",
Tuzla, 8. i 9. novembar 2019. godine.

3. Mr. sc. Osman SUŠIĆ, Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu (Bosna i Hercegovina), *Bosna i Hercegovina u koncepcijama Srpskog kulturnog kluba*;

4. Mr. Jasmin JAJČEVIĆ, Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla (Bosna i Hercegovina), *Sporazum Cvetković-Maček kroz pisanje listova „Politika“, „Pravda“ i „Vrbaske novine“ iz 1939. godine*;
5. Prof. dr. Adnan VELAGIĆ, Fakultet humanističkih nauka Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru (Bosna i Hercegovina), *Muslimanske milicije u Hercegovini u svjetlu arhivske građe*;
6. Mr. Semir HADŽIMUSIĆ, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli (Bosna i Hercegovina), *Prosvjetna politika Nezavisne Države Hrvatske u Bosni i Hercegovini*.

III sesija

1. Ćazim SULJEVIĆ, politolog, Služba za arhiv Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Bosna i Hercegovina), *Dogovor o podjeli Bosne i Hercegovine Milošević-Tuđman. Primjer Bosanske Posavine i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine*;
2. Dr. Armina GALIJAŠ, Univerzity of Graz (Austrija), *Od Autonomne regije do Republike Srpske*;
3. Prof. dr. Adib ĐOZIĆ, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli (Bosna i Hercegovina), *Nacionalno-kulturne koncepcije srpskog i hrvatskog velikodržavlja*;
4. Mr. Alen ZEČEVIĆ, Kakanj (Bosna i Hercegovina), *Disolucija Jugoslavije: rješenje bosanskog pitanja u okviru velikodržavnih koncepcija Srbije 1991-1995*;
5. Dr. sc. Meldijana ARNAUT HASELJIĆ, Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, Univerziteta u Sarajevu (Bosna i Hercegovina), *Udruženi zločinački poduhvat – Bosna i Hercegovina u hrvatskom velikodržavnom projektu*;
6. Doc. dr. Ermin KUKA, Hamza MEMIŠEVIĆ, Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu (Bosna i Hercegovina), *Višegradski zločinački krvavi pirovi – jučer, danas, sutra*.
7. Prof. dr. Omer HAMZIĆ, Izdavačka kuća „Monos“, Gračanica, Časopis za kulturnu historiju „Gračanički glasnik (Bosna i Hercegovina), *Bosna i Hercegovina u aktuelnim srpskim i hrvatskim političkim koncepcijama*.

Utjecaj srpske i hrvatske politike u Bosne i Hercegovine, predstavlja na neki način dodatno educiranje i podizanje svijesti kod mladih historičara, pa i studenata o važnosti i značaju njihovih utjecaja, ciljeva i pretenzija na Bosnu i Hercegovinu. Naučna konferencija bila je podstrek svim budućim historičarima, da kontinuirano prate i održavaju naučne skupove iz historije Bosne i Hercegovine, osobito iz oblasti političkih, društvenih, privrednih, kulturnih i prosvjetnih prilika procesa i utjecaja srpske i hrvatske politike na iste. Naučna konferencija podstakla

je razmjenu iskustava sa naučnicima iz drugih susjednih zemalja o historijskim procesima u Bosni i Hercegovini, da tragaju i istražuju nove historijske činjenice o tih događajima koji su obilježili historiju Bosne i Hercegovine.

Aktualna pitanja bosanskohercegovačke historije vezana za utjecaj srpske i hrvatske politike i njihovih pretenzija na prostor Bosne i Hercegovine potrebne su za narod Bosne i Hercegovine, zatim za učenike, studente i sve druge ljude kako bi se svima ukazao višegodišnji (hiljadugodišnji) kontinuitet postojanja države Bosne i Hercegovine. Iz tog razloga bilo je potrebno i na ovaj način ukazati na značaj, potrebu i neminovnost očuvanja historije Bosne i Hercegovine u svim njenim fazama kroz koje je prošla kroz historiju, te dodatno dati značaj ovim pitanjima, jer je to potreba historijske nauke, ali i historiografije u cjelini.

Izdavačka djelatnost

U okvirima izdavačke djelatnosti u 2019. godini, Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla je publikovao slijedeće:

1. „Čifčijski odnosi i promjena vlasništva nad zemljom u Bosni i Hercegovini (1878-1918)“, autor prof. dr. Izet Šabotić
2. „Život, ljudi i događaji: Tuzla na razmeđu 19. i 20. stoljeća“, autor prof. dr. Izet Šabotić.
3. Časopis “Historijski pogledi“ br. 2,

Neophodno je naglasiti da je navedene projekte Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla sam realizovao. Kroz ova izdanja članovi Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla aktivno su učestvovali u dijelu uređenja, lekture, korekture, prijeloma, prevoda, recenzije itd, odnosno da Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla nije bio samo izdavač, nego i učesnik u cjelokupnoj pripremi izdavačkih projekata. Također, potrebno je naglasiti da časopis *Historijski pogledi* indeksiran u dvadeset jednu (21) međunarodnu bazu i to: ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and Social Science); C.E.E.O.L (Central and Eastern European Online Library); ROAD (Directory of Open Access scholarly Resources); MIAR – Information Matrix for the Analysis of Journals Version 2020 live; Index Copernicus International; EuroPub – Directory of Academic and Scientific Journals Academic and Scholarly Research Publication Center; Eurasian Scientific Journal Index; Scientific Indexing Services; Slavic Humanities Index; International Scientific Indexing (ISI); Advanced Sciences Index (ASI); ResearchBib – Academic Resource Index; CiteFactor – Academic Scientific Journals – Directory indexing of international research journals; DOAJ (Directory of Open Access Journals); Electronic Journals Library of University of Regensburg; OCLC (Online Computer Library Center) WorldCat; DRJI – Directory of Research Journals Indexing; OAJI – Open

Obilježavanje značajnih datuma

U 2019. godini obilježen je značajni historijski datum i to: Obilježavanje 27. godišnjice osnivanja Drugog korpusa Armije Republike Bosne i Hercegovine kroz Organizaciju i realizaciju Okruglog stola: *Značaj Drugog korpusa Armije Republike Bosne i Hercegovine u odbrani Republike Bosne i Hercegovine u periodu 1992-1995*, održanog u Tuzli, 24. septembra 2019. godine

Promocije publikacija

Značajnu pažnju Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla je poklonilo promociji publikacija. Promocije su organizovane pojedinačno, ali i u okviru Naučne manifestacije „Historijski pogledi 2“. U toku 2019. godine promovisane su slijedeće publikacije:

Promocije knjiga prof. dr. Izeta Šabotića

Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla u saradnji sa Odsjekom za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli i Arhivom Tuzlanskog kantona uspješno su održali promociju knjiga prof. dr. Izeta Šabotića. Promocija je održana na Filozofskom fakultetu u Tuzli dana 5. decembra 2019. Promovisane su dvije knjige prof. dr. Izeta Šabotića:

- „Čifčijški odnosi i promjena vlasništva nad zemljom u Bosni i Hercegovini (1878-1918)“ i
- „Život, ljudi i događaji: Tuzla na razmeđu 19. i 20. stoljeća“.

O knjigama su, pred punim amfiteatrom A2 Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, govorili profesori Univerziteta u Tuzli: prof. dr. Senaid Hadžić, prof. dr. Adnan Jahić i prof. dr. Sead Selimović.

Moderator promocije je bio mr. sc. Omer Zulić.

Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla, Odsjek za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli i Arhiv Tuzlanskog kantona

Organizuju:

Promociju knjiga prof. dr. Izeta ŠABOTIĆA

„Čifčijški odnosi i promjena vlasništva nad zemljom u Bosni i Hercegovini (1878-1918)“ i „ŽIVOT, LJUDI I DOGAĐAJI: Tuzla na razmeđu 19. i 20. stoljeća“

Promotori:
Prof. dr. Senaid HADŽIĆ
Prof. dr. Sead SELIMOVIĆ
Prof. dr. Adnan JAHIĆ

Moderator:
Mr. sc. Omer ZULIĆ

Četvrtak, 5. decembar 2019. godine, u 12:30 h
Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, Amfiteatar A2

Prilog 5. Plakat promocije knjiga prof. dr. Izeta Šabotića, Tuzla, 5. decembar 2019. godine.

Promocija časopisa „Historijski pogledi“ br. 2, Tuzla, 8. novembar 2019. godine

Održana u okviru Naučne manifestacije „Historijski pogledi 2“. Promotori su bili: dr. sc. Senija Milišić, prof. dr. Adnan Velagić i prof. dr. Sead Selimović, glavni i odgovorni urednik.

Tokom 2019. godine ostvarena je dobra saradnja sa Odsjekom za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, Udruženjem građana porijeklom iz Sandžaka Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Arhivom Tuzlanskog kantona, Društvom arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona, te Institutom za društvena i religijska istraživanja. Također, u skladu sa dosadašnjom dobrom praksom saradnje sa medijima Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla je i u 2019. godini nastavio sa dobrom saradnjom sa medijima, o čemu najbolje svjedoči dobra medijska praćenost svih sadržaja koje je realizirao Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla.

Pokrenuta je web stranica: www.cimoshis.org i web stranica časopisa Historijski pogledi: www.pogledi.cimoshis.org i facebook stranica: www.facebook.com/cimoshis.tuzla.

Prilog 6. *Promocije knjiga prof. dr. Izeta Šabotića, Tuzla, 5. decembar 2019. godine.*

Na osnovu naprijed navedenog može se konstatovati da je Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla u 2019. godini uspješno realizovao brojne stručne i naučne sadržaje. Navedeni projekti su rezultat aktivnosti članova Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla.

Mr. Jasmin JAJČEVIĆ